

EBURU AMUMA BANYERE AHUHU NKE JUDA

Aisaia 5:1-30

IHEOMUMU 349

Nke Ndi okenye

AMAOKWU IBUN'ISI: “Madu gaba kwa n'ogba nile nke oké nkume nile, na n'olulu nile nke aja, ipu n'iru oké egwu JEHOVA, na ipu n'ima-nma nke nbili-elu-Ya, mgbe O biliri ime ka uwa ma jijiji nke-uku” (Aisaia 2:19).

I Ubi vine nke Onyenwe anyi

1. Akuru ubi vine nke Onyenwe anyi n'elu ugwu nke naamiputa mkpuru nkeoma wee kekota ya n'ihun'anya, Aisaia 5:1, 2; Abu Oma 80:8, 9, 15.
2. Onyenwe anyi lereanya inweta mkpuru, ma ubivine ahụ miputara mkpuru vine oha, Aisaia 5:3, 4; Jeremaia 2:21.
3. Onyenwe anyi nyere iwu ka ebibie ubivine ahụ, Aisaia 5:5, 6; Abu Oma 80:12, 13.
4. Ubivine nke Onyenwe anyi a bu ulo Israel, Juda bu kwa osisi ahụ maramma, Aisaia 5:7.

II Mbibi nke Ndi Naemebiiwu

1. Ahuhu na mbibi ka ekwuputara megide anyaukwu, Aisaia 5:8-10; Opupu 20:17; Habakuk 2:9; Luk 12:15; Ndi Kofosi 3:5.
2. Emere ka inbigamanyakè baa n'ikpe n'iru Chineke inara ikpemu, Aisaia 5:11-13, 22, 23; Levitikos 10:9; Ilu 20:1; 23:29-31; Luk 21:34; Ndi Rom 13:13.
3. Alammuo emewo onweya ka o saa mbara inara ndi naemebiiwu, Aisaia 5:14.
4. Ndi naalolu ajoomume na ndi mpako bara n'ikpe, Aisaia 5:15, 17-21; Ilu 16:18; 21:4; Luk 1:52; I Jon 2:16; Malakai 4:1.

III Ikpé niile nke Chineke

1. Agaebuli Jehova nke usuniilenkendiagha elu n'ikpe, Aisaia 5:16; Nkpughe 20:11-15.
2. Chineke nwererị ihe zuruezù nke O gaeji maka ya kpee Umụ Israel ikpe, Aisaia 5:24, 25.
3. Chineke weere mba di icheiche sitere n'ebe di anya dika ngwalu nke ikpe, Aisaia 5:26-30.

NKOWA DI ICHEICHE

“Emewom ka eluigwe na ala gbaama megide unu ta, na o bu ndu na onwu, ngozi ahu na nkocha ahu, ka m'tinyeworo n'iru-gi: gi roro kwa ndu, ka i we di ndu, gi onwe-gi na nkuru-gi” (Deuteronomi 30:19). Onyenwe anyi ziri Umụ Israel ozi a; ma, n'ih na Jisos, bu Nwaaturu ahụ, nke “egbuworo site n'oge ito ntala nke uwa,” nke a wee metuta mmadu niile di n'ua. Uzọ nke iba n'Eluigwe ghereoghe nye mmadu dum. Dika achoro ya n'aka Umụ Israel ime nro nke onweha ife Chineke maobu iju ife Ya, otu a kwa ka onye o bu gaekpibiri onweya iroro ndu ebighiebi maobu onwu ebighiebi. Onye ahụ nke naacho ino ebighiebi n'Eluigwe nke Chineke aghaghị icho nzoputa nke Chineke ma bie kwa ndu n'ua a dika Okwu Chineke si di. Otú a onye o bu n'otu n'otu wee ghoo onye naakwadoro onweya ebe o gaano ebighiebi.

Ubivine nke Onyenwe anyi

“Biko, ka m'bara onye ihe-ya natom utu nke-uku abu nke onye ihe-ya natom utu bayere ubi-vine-ya. Onye ihe-ya natom utu nke-uku nwere ubi-vine n'ugwu nta nke bu ezi oké ala” (Aisaia 5:1). Ugwu nta ahụ nke bu ubi ezi okéala abughi ebe ozọ karja Keanan, Ala Mkwà ahụ nke enyere Umụ Israel bu ndi oru ahụ ndi Chineke mere ka ha nwere onweha puo na yoke nke igwe na obiojoo nke ndi Ijpt. Nkume ndi ahụ, bu ebo di icheiche nke mba ndi ahụ naekpere arusi ndi bi na Keanan tupu Umụ Israel abia, ka ewepuru n'ezie site n'ike nke Chineke mgbe Umụ Israel naewere ihe onwunwe ha. Mba o bu nke

fọduru ná mba ndị ahụ náefè arụsị n'ala ahụ nke Chineke nyere ndị Israel, fọduru n'ihì na Ụmụ Israeal emezughị akụkụ nke ha n'ime na idebe iwu niile nke Chineke.

Onyenwe anyị ji Eziokwu gbaa ubivine Ya ogige, ịji gbochie mba ndị ahụ naefè arụsị ka ha ghara ibibi ihe ọkụkụ niile ahụ dī nrò nke Ọ kuru n'ubivine Ya. “Ọ gēru kwa, ọ buru na i ge nti nke-oma n'olu nke JEHOVA, bú Chineke-gi, gēme gi ka i kachasịa mba niile nke uwa elu'.... JEHOVA gēme ka etigbue n'iru gi ndi-iro-gi ndi nēbili imegide gi: n'otù uzọ ka ha gāpukuru gi, ma n'uzọ asa ka ha gāgbalaga n'iru-gi” (Deuteronomi 28:1, 7).

Ewuru ụlọelu n'etiti ubivine nke Onyenwe anyị. Ụlọelu niile nke mgbe ochie ahụ ka ewuru dika ebe izerendū n'oge agha maobu mgbe ihegwu dī. Ewuru ha ka ha dī elu ka onye nche nke edebere n'elu ya wee nweeike ihu ndiuro mgbe ha naabia. Ewusiri ụlọelu ndi ahụ ike mee kwa ka ha guzosieike igbochi ibuagha niile nke onye iro ahụ mgbe ọ gaagbali imeri onyenwe ubivine ahụ. Obodo Jerusalem na Ụlọkwu Chineke wee ghọọ ebe izerendū dī ukwu nye Ụmụ Israel, nkekanke n'oge ha ji obi ha dum, mkpuruobi ha dum na ike ha dum náefe Onyenwe anyi ọfufè. (Gụọ Aisaia 37:14-23, 33-36).

Onyenwe anyi gwara ụlọ Israel na ha bu ubivine Ya -- na ndi Juda bu kwa iheokuku nke ubi nke di Chineke ezi mma. Onyenwe anyi kwesiri ileanya owuweiheubi ririnne site na ndogbun'olu Ya niile, ma asi kwa na Ụmụ Israel fere Chineke ọfufè n'ikwesintukwasioji udi owuweiheubi di otu a gaadiwori. “Ndi akworo n'ulo JEHOVA dika osisi gama akwukwo n'ogige niile nke Chineke-ayi. Ha ganọ nami nkuru n'isi-awo” (Abu Oma 92:13, 14). O dighi ihe o bua jororo n'iheokuku ahụ nke Chineke kworo. “Mu onwem kuru gi-ri osisi vine kachasi nma, nkuru nke bu nani ihe ziri ezi.”

Abu nke Ikpé

“I si kwa ana gbanwe oru osisi vine nke ala ozọ n'ebe M'no?” (Jeremaia 2:22). Abu ikpe nke Aisaia gosiputara eziokwu ahụ nke bu na Onyenwe anyi emewo ihe niile ekwesiri ime ka ubivine Ya buru nke ganami mkpuru rinne; ma mgbe O lereanya owuweiheubi, O huru na ubivine ahụ amiwu nani mkpuru vine oha. Ụmụ Israel niile, n'ozuzokè, juru ifè Chineke ọfufè. N'otuaka ahụ ha roro ịji mmehie na ikpere arusi gwuriegwu, nani izute Chineke nke naeweie ziriezi n'ikpe. Ụmụ Israel matara na Eluigwe naechere ndi ahụ fere Chineke n'ikwesintiukwasioji n'elu uwa, ha matakara n'otuaka ahụ na okalammu bu ogwugwu nke anaapughi igbanari nye ndu nke ekwesighi ntukwasioji, na nke mmehie; ma otu o di ndi ka n'onugugu nke ndi Israel roro iga n'iru nime mmehie. O di onye o bua puru icheputa roro ozọ di njo karja nke a?

Gini ka agaeme ubivine ahụ nke naamighi mkpuru? Onyenwe anyi ekwuwori na agaje iwezuga ogige ahụ nke eji chebe ya, agaerichapu kwa ubivine ahụ -- aga akwatu kwa mgbidi ya wee zotoo ubivine ahụ. Ewezugara ngozi niile nke Onyenwe anyi site na mba Israel, ewe chusasi ha n'oge naadihiana gaa n'akuku ano nke uwa. Chineke gbochiri mmiriozuo n'ala ahụ, mgbe naadihiana ala ahụ nke maramma wee ghoo zara kporoku. Osisi ahụ maramma nke di n'ugwu nta ahụ bu ezi okala nke Onyenwe anyi wee ghoo osisi kpogara nku okè; ma o bughu n'ihì ebere nke Onyenwe anyi na ogbugbandu Ya, Ụmụ Israel gaabuwori ndi ekpochapuru. Site n'onye amuma ahụ, Chineke kwuputara ufodu nime mmehie ndi ahụ nke ikpe mara Ụmụ Israel nime ha, obuna onye okè nnyocha aghaghị ikwenye na Chineke nwere ihe kpatara O jiri kpee ndi a naadihigi asopuru Chineke ikpe siriike.

Onodu Di Icheiche nke Naaganweagbanwe

Okwu ahụ nke di ka onyinyo bu nke onye amuma ahụ gosiri n'oge a banyere Ụmụ Israel bu nnoo ihe nkwa siriike igu maobu inu. O gaadi nnoo mma ma o buru na Chineke gaekwe ka otu ikpomu nke mmehie a buru ihe gaezu ido ndi mmehie niile akananti ka ha wee gbanari iwe nke Onye kachasihenileelu ma chigharia kwa n'eziokwu ife ezi Chineke di ndu.

Wepu isiokwu nke iheomumu a n'ebe ndi Israel no ma were ya tanyere Ndimbaozo, agaahu na ihe nke naeme n'ubochi taa di kwa dika o di na mgbe ahụ. N'oge nke Amara, emere ka Mmuo Chineke bjakwute Ndimbaozo n'uju. Onyenwe anyi emewo mkwadobe niile banyere nzoputa nke mmadu niile, ma Chineke emewo mmadu ka o buru onye nweere onweya ime ihe o choro, ma tnye kwa n'aka ya ike nke iroro ndu ebighiebi maobu onwu ebighiebi. Chineke emewo ihe niile O nwereike ime ịji mee ka

umummadu bjarue nchèghari; ma n'ihe niile ha ka naaju kwa okpukpòkù nke ebere Ya. Ikpé niile nke Chineke kwuru megide Israel náenupuisi gaadakwasì kwa Ndìmbaozo ahụ juru ichèghari site ná mmehie ma nara kwa amara Chineke nime obi ha.

Ichò náání nke onweonye

Onyenwe anyi kwuru na ahuhu gaadiri ndi anyaukwu nke Israel, ma ikpe ahụ megide mmehie nke ndi Israel ewepughị mmehie n'ụwa. Umummadu ka bu kwa ndi anyaukwu, mmehie a ka naewute Chineke riinne dika o di n'oge mbu. Jisos gwara ndi naege Ya nti "Lezienu anya, debe-kwa-nu onwe-unu ka unu ghara inwe anya-uku o bula n'ihì na o bugh n'ihe o nwebigara okè ka ndu di, o sigh n'ihe o nwere puta" (Luk 12:15). Otutu mgbe ndiwa naagu ogan'iru ha site n'ihe onwunwe nke ụwa na ihe ha luputara, ma Chineke naagu ogan'iru nke mmadu site n'ihe onwunwe na ihe di icheiche nke imemmuo nke o luputaworo. Enwere ihe di iche di ukwu na nke a.

Mmehie ozò nke ichò náání nke onweonye bu nke Onyenwe anyi maraikpe taa dika n'ubochi nke ndi Israel bu mmehie nke inubiga mmanya okè. Ihe di icheiche achoputaa nke egosiputara site n'onuogugu (Statistics) naegosi na N9,000,000,000 ka anaemefu kwa arò n'ihe onuonu náaban'anya, site n'aka otutu mmadu, ndi naapughị irapu omume a naeweta mbibi nke naabaghị kwa uru. Otutu ezinaulo na umuntakiri adighi enwe ihe oriri maobu ihe di mkpa nke ndu a n'ihì na nna mobu nne maobu ha abuo naemefu ego nke ezinaulo ahụ naenweta n'ihe onuonu náaban'anya na omume ndiozo naezighjezi. Enwere ihe kariri nde mmadu ato n'obodo Amerika, ndi amaara nkeoma dika ndi naanubiga mmanya okè. Otutu nde mmadu ka bu ndi naanutu mmanya náaban'anya ntakiri nke naegbochi akonauche ha inwe ezi uche, ndi a naakpata otutu ihemberede nke naewetara otutu nari mmadu onwu n'okporo uzo. Okwu nke Chineke, nke naadighi adaada, kwuru okwu banyere onodu nke ndi a naanubiga mmanyaokè: "Ikpò-asì, inubiga-manyà-okè, ite-egwu, na ihe yiri ihe ndia: nke m'buru uzo gwa unu, dika m'buru uzo gwa unu n'oge gara aga, na ndi neme ihe di otu a agagh-eketa ala-eze Chineke" (Ndi Galetia 5:21).

Isa Mbara nke Okualammuo

Mmebiwu nke mmadu di ukwu naagbasa kwa ebe niile nke mere na Chineke gwara onyeamuma ahụ okwu: "Ala-muo emewo ka ochichò-nkpuru-obi-ya sa mbara, o saghebigawo kwa onu-ya okè imanna Jerusalem, na igwe-ya, na nkpotu-ya, na onye nanuri onu-agma n'etiti-ya, garida kwa nime ya" (Aisaia 5:14). Emeghi okualammuo na mbu n'ihì mmadu kama emere ya "nye ekwensu na ndi-mo-ozia-ya" (Matiu 25:41). Otú o di, ekwuwo si, na onye o bula nke naanogide n'ibindu dika ekwensu naebi gaenwe afọjuru inara ugwoolu nke ekwensu naakwu. "Ugwò-olu nke mmehie bu onwu" (Ndi Rom 6:23). "Ma ndi natu ujo, na ndi nekwegh ekwe, na ndi-aru, na ndi-ogbu-madu, na ndi nakwa iko, na ndi nago nsi, na ndi nekpere arusi, na ndi-ugha nile, okè-ha gabu nime odo ahu nke ji oku na brimstone nere; nke bu onwu nke-abua ahu" (Nkpughe 21:8).

Agaahu nkeoma n'etiti ndi bi n'ụwa taa udi mmehie nke Umụ Israel. Dika Chineke si kpee mmehie nke ndi Israel ikpe, otu ahụ ka o gaekpe mmehie ahụ di n'obi na ndu nke onye mmehie o bula bu Onyembaozo ikpe. "N'ihì nka ka M'geme gi otu a, gi Israel: ebe o bu nka ka M'geme gi, jikere izute Chineke-gi" (Emos 4:12). Ozò kwa Chineke naagwa mmadu niile: Roro kwa ndu, ka i we di ndu, gi onwe-gi na nkuru-gi" (Deuteronomi 30:19).

AJUJU DI ICHEICHE

- 1 Ònye bu ubivine nke Onyenwe anyi?
- 2 Òlee uzo Onyenwe anyi si chebe ubivine Ya?
- 3 Òlee ihe yiri ulolu ahụ nke onyeamuma ahụ kowara ihe banyere ya?
- 4 Gini ka Onyenwe anyi choputara mgbe O lereanya mkpuru n'ubivine Ya?
- 5 Gini mere ubivine nke Onyenwe anyi? N'ihì gini?
- 6 Òlee uzo esi taa ndi ahụ ahuhu n'ihì anya ukwu ha?
- 7 Gini ka Onyenwe anyi kwuru banyere inubigammanya okè?
- 8 N'ihì gini ka okualammuo ji mee onweya ka o saa mbara?